

LIBERTAT

PERIÒDIC D'ESQUERRA REPUBLICANA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: VERGARA, 27

II època Any III Núm. 13 L'HOSPITALET DEL LLOBREGAT 5 DE NOVEMBRE 1935 PREU: 15 CENTIMS

EDITORIAL

El nostre programa mínim

Després del miting que tingué lloc a Madrid, el dia 20 del propassat mes d'octubre, hem escoltat molts parers, hem llegit molts comentaris a l'entorn del discurs del líder de l'Esquerra espanyola En Manuel Azaña.

A nosaltres particularment el discurs del senyor Azaña, ens plagué pel que val i pel que representa per la democràcia espanyola.

Azaña és en quan a polític, un home obert a tots els altres renovadors que corren per Europa.

En quan a home, és d'una integritat perfecta, d'una honradesa il·limitada — cosa que ara envejarien potser molts radicals — i més que res d'una claretat extraordinària. És un d'aquells polítics que honra aquest art. D'ençà que començà a lluitar políticament fins ara hom l'ha vist sempre parlar de la mateixa manera, sense eufemismes, sense paraules de doble sentit. D'ençà que el coneixem l'hem sentit dir al pà, pà i al vi, vi. I talment ens ha fet l'efecte de que abans de llençar-se a la palestra política, és reconcentrà dintre d'ell i tractà el programa a seguir, segons la seva consciència. D'aquest programa, ningú amb dos dits de front pot dir que s'hagi apartat ni l'espai diminut d'una punta d'agulla.

En aquests moments particularment — Mestalla, Baracaldo, Madrid — en que l'hem vist pronunciar els seus discursos davant de multituds enormes hem acabat de sentir per ell, una més gran admiració. Hem vist com aquestes multituds, enfurides a voltes, aixecava els punys, els hem oït cantant himnes revolucionaris i lluint als seus ulls un noble desig de venjança i no cal pas amagar-ho, aquests, han anat a escoltar l'Azaña, amb el pensament fit en les seves cobejances plenament revolucionàries i esperaven potser trobar un polític feble que saciés la seva fam amb promeses però, s'han trobat amb l'home de sempre amb aquell que vol seguir els passos que li marca la consciència i ha parlat com sempre, i el més bonic del cas és que les multituds no han marxat pas desencisades.

Aquest es l'home polític que avui té Espanya. El més espanyol el més europeu.

Ara bé i en quan a Catalunya, com a catalans, convé que ens preguntem: Que és i què representa per a nosaltres el senyor Azaña? Per a nosaltres la resposta és clara i precisa: El senyor Azaña en aquests moments representa el nostre programa mínim.

Tots hem vist com la nostra migrada autonomia, era aniquilada per obra i gràcia de les dretes governamentals. Per tant davant d'aquest fet innegable i tenint la promesa reiterada que les esquerres han de tornar-nos tot allò tan migrat que radicals ceda, agraris ens han arrabassat, ens ha de decantar lògicament el català concient que a més de nacionalista sent batejar dintre seu uns ideals de llibertat, igualtat i fraternitat. La lògica més pura ens fa decantar doncs en aquests moments al costat de l'Azaña.

Però tingueu en compte, que mai dels mai, tot i reconeixent els valors d'aquest eminent polític espanyol, hem considerat, ni considerem el seu programa com una fita. Ens ho priva el nostre nacionalisme pur i ens ho priven els nostres ideals esquerrans d'un esquerrisme molt més avençat del que porta com a bandera el líder de les esquerres espanyoles.

Però per la consecució d'aquest ideal nostre de plena reivindicació nacional i social, sabem positivament que no podem forjar-nos il·lusions immediates. Desgraciadament la cràpula detrista és capaç, encara, ajudada moltes vegades per la inconsciència popular de fer-nos retrocedir quan ens creuran ja haver avençat un bon tros.

Es per a aquesta única causa que el que ens convé és mantenir i consolidar les nostres posicions.

I de moment aquestes posicions son les facultats que s'ens reconeixen en el nostre feble Estatut, les quals perillèn de no tornar i per tant de no poder seguir avençant en el nostre camí ascensional vers la llibertat complerta, mentres no passem pel programa mínim que ens ofereix el senyor Manuel Azaña.

Aquest número ha passat per la censura

Deis amics de la presó

En aquests moments dolorosos des de les pàgines del nostre periòdic, crec que m'incumbeix l'obligació de sortir al pas a certes paraules insidioses, deixades anar molt lleugerament per persones que demostren tenir ben poc sentit comú referent a l'estat actual dels nostres amics que estan a la presó.

Tothom s'ha assabentat que l'amic Farrés, els germans Lluç i Gil de la nostra ciutat han estat traslladats a Pamplona i amb això n'hi ha hagut prou perquè hom d'una manera ben desconsiderada tirés fang a la cara de segons qui, dient: «Solament es

preocupen de qui volen i els desgraciats que no tenen ningú, ja ho veieu com se'ls emporten.»

Fals, completament fals. Avui les circumstàncies no ens permeten parlar amb aquella claredat que nosaltres voldríem, però sí que mentres tant volem deixar ben sentada una cosa, i és: que de tots els ciutadans de l'Hospitalet condemnats a vint anys pels fets de l'aeronàutica, no n'hi ha cap que pugui dir ni ell ni els seus familiars que hagin rebut diferència de tracte o que s'hagi fet un pas més per l'un que per l'altre.»

El fet de que uns hagin anat a Pamplona

EDITORIAL

Cap a la posta

L'afer Strauss, ha servit per a posar al descobert les nafres d'una situació per tants d'altres conceptes digna de passar a millor vida.

Algú ha volgut involucrar en aquest procés de moralitat les institucions mateixes del règim, oblidant, a gràcies, que el desprestigi del partit que s'ha posat a la vindicta pública no ha començat precisament ara. El poder ostentant títols «històrics» no vol pas dir que sigui consubstancial amb allò que es preten defensar. Per aquest camí hauríem de creure que les reivindicacions de Catalunya, no tenen millor paladi ni heralds més dignes que la gent dels «trenta anys de catalanisme».

Sortosament, la República i Catalunya, se senten interpretades per d'altres valors que res tenen a veure amb les concupiscències vergonyants d'alguns ni amb les complaències servils dels altres. El 14 d'abril mateix, entre altres coses, té el poder d'evocar-nos els procediments d'un partit que intentava emparar-se dels centres oficials a Barcelona i n'havia d'ésser foragit gairebé per la força.

D'altra banda la nostra terra se la sap prou de sobres sota la «integritat» del republicanisme radicaletant que no s'ha aturat mai en el seu defici aprofitador i aprofitat.

Des del temps d'En Moret, avui gairebé esvaïts en les boires del record, fins als nostres dies, passant per la Solidaritat, la setmana tràgica, l'Assemblea de Parlamentaris i la Dictadura, el partit de les patents de republicanitat ens ha donat tantes ocasions com hem volgut i ha pogut per a convènce'ns de la seva elevació moral i del seu puritanisme. Els seus bons temps d'hegemonia a l'Ajuntament de Barcelona, mouen senzillament a l'admiració per la persistència en la «tàctica» i la absència de «manies».

I si algunes individualitats s'escapaven del judici perjuratiu del poble la mateixa disticció que es feia de llurs noms confirmava la constància de la resta l'estultícia i la prevaricació i esdevenien per la seva mateixa honorabilitat, l'excepció de la regla.

L'adveniment de la República amb la influència decisiva de noves promocions, amb banderes clarament diferenciades de les d'aquells que podien cotitzar-les en un sentot exclusiu, semblà que aconseguiria mode-

rar els impetus «positivistes» de la família lerrouixista. Hi avia, ja d'anterior, una aprensió no dissimulada a controlar les activitats d'un partit que, com el radical, havia estat en llocs múltiples el nodridor de les col·laboracions més precioses dels set anys de la dictadura, ni que fos a títol personal dels seus adherents.

Però, els hàbits no s'esmenen amb quatre dies, i si el «bien» tan bescantant fins suara aconseguia, encara, moderar impulsos irrefrenables, esdevenia, per això mateix, obstacle a remoure fins a la seva total desaparició, per a deixar així en llibertat instints primicers que podien cotitzar amb llur força preponderàncies dignes de millor recompensa.

Es així com el segon bien ha pogut donar els fruits més ubèrrims en l'administració «recta» de la corsa pública. Per alguna cosa els dos concertants de la raó social que en moments inoblidables s'encarregasen de regir el país, podien distribuir-se, condescendents, les funcions essencials i donaven lloc a aquella frase que, malauradament, ha esdevingut gràfica, de tant viva: per a la Ceda, la direcció política; per al Partit Radical, el monopoli d'administració.

I quina política, i quina administració, amics!

Però, com si tal cosa, la persistència en la indignitat continua. No serà, d'avui endavant, per qüestions que facin tuf d'aprofitaments al marge de la llei que potser es mogui la repulsa popular. Té aquesta d'altres motius de més envergadura a condemnar en la coalició dels indesitjats que encimbellaven el seu poder amb la representació de les ansies republicanes, a satisfacció de les «fuerzas vivas».

Però ara el moviment de recobriment que avença, fort i incorrupte, a la reconquesta de les essències del Règim, té al seu favor la vindicta de totes les capes sanes del país que han tingut ocasió d'aquillatar conductes i ètiques ben destriades.

I mentre clareja, ja, l'alba reconfortadora del creixement de la voluntat popular que remunta camí de les realitzacions irrenunciables, a l'alta banda s'esmuny, espeternegant, l'astre d'una situació que s'en va pressosament cap a la posta, empenyuda pel torb de les pròpies culpes i embolcallada per totes les damnacions.

amb uns quants dies més... Res més, amic. Marxo tranquil, conscient, segur que no he fet res que mereixi la reprova dels homes i potser fins i tot compadeixo la inconsciència d'una part d'elles.»

«Els delictes com el meu no els regenera la societat d'una manera estúpida i amb uns anys de reclusió, ans més aviat els aviva i els fomenta». Després d'aquests paraules de despedida veient que encara tenia temps; el mateix Ripoll escrivia aquestes altres:

«Encara que avui ens han dit que trigaran uns dies a fer el trasllat dels que quedem, no me'n fio, crec que seran tan pocs